

КЛАСИФІКАЦІЯ І ПОВЕДІНКА ВИТРАТ

ПЛАН

- *Економічна сутність витрат та їх регламентація в Україні*
- *Склад виробничих витрат*
- *Напрями класифікації витрат в управлінському обліку та їх характеристика*
- *Поведінка витрат (самостійно)*

Витрати — це зменшення економічної вигоди у звітному періоді у формі вибуття або використання активів чи збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком розподілу капіталу між учасниками (акціонерами) чи його вилучення) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

**Виробнича
собівартість продукції**

Прямі
матеріальні
витрати

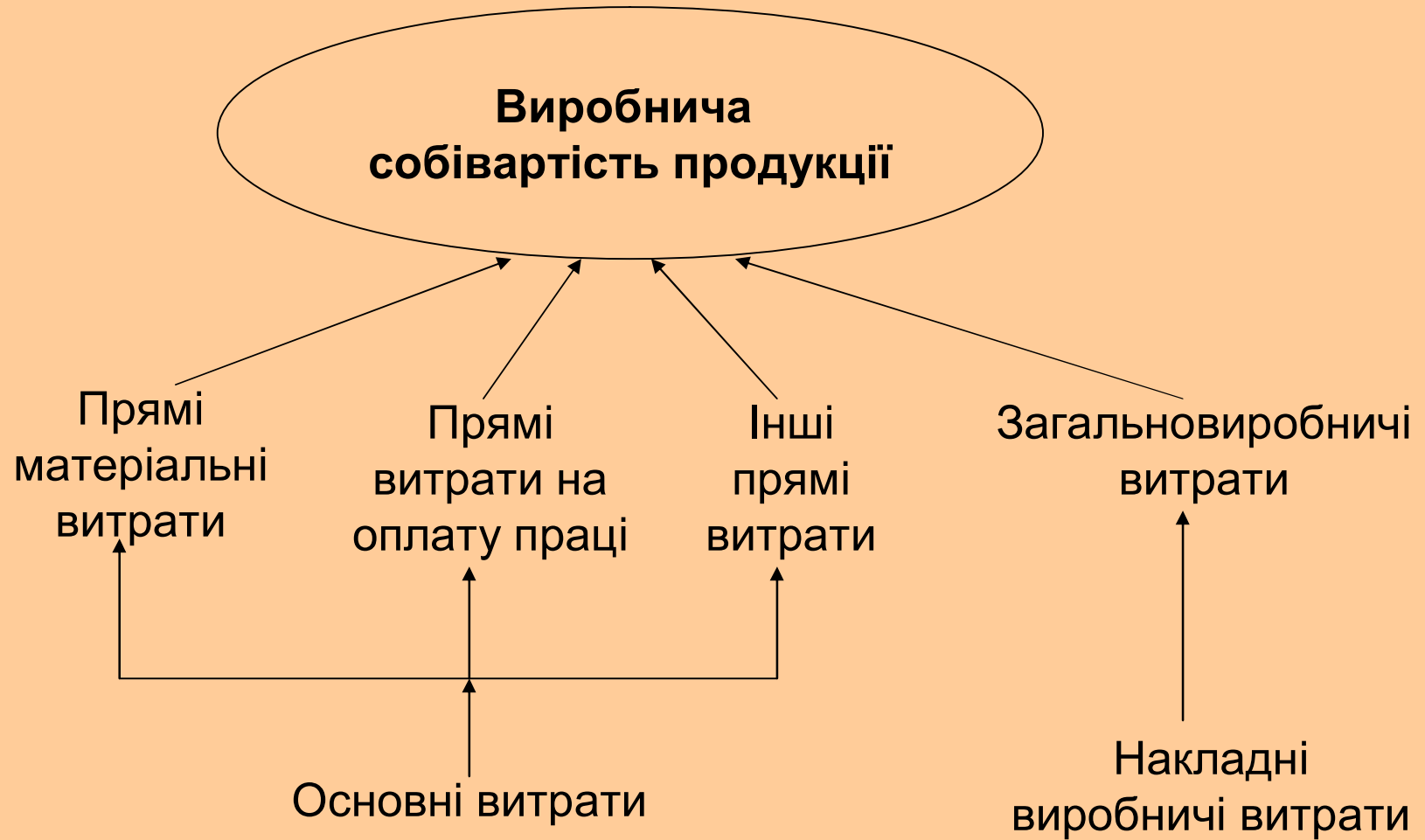
Прямі
витрати на
оплату праці

Інші
прямі
витрати

Загальновиробничі
витрати

Основні витрати

Накладні
виробничі витрати

**Собівартість
реалізованої продукції**

```
graph BT; A[Виробнича собівартість продукції] --> B(Собівартість реалізованої продукції); C[Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати] --> B; D[Наднормативні загальновиробничі витрати] --> B;
```

Виробнича
собівартість
продукції

Нерозподілені
постійні
загальновиробни
чі витрати

Наднормативні
загальновиробничі
витрати

**Повна собівартість
реалізованої продукції**

```
graph BT; A[Собівартість реалізованої продукції] --> B(Повна собівартість реалізованої продукції); C[Адміністративні витрати] --> B; D[Витрати на збут] --> B;
```

Собівартість
реалізованої
продукції

Адміністративні
витрати

Витрати на збут

Перелік статей витрат

Статті витрат	У рослинництві	У тваринництві	У допоміжних виробництвах	У підсобних промислових виробництвах
Витрати на оплату праці	+	+	+	+
Відрахування на соціальні заходи	+	+	+	+
Насіння та посадковий матеріал	+	-	-	-
Паливо та мастильні матеріали	+	+	+	+
Добрива	+	-	-	-
Засоби захисту рослин і тварин	+	+	-	-
Корми	-	+	+	-
Сировина і матеріали	-	-	+	+
Роботи і послуги	+	+	+	+
Витрати на ремонт необоротних активів	+	+	+	+
Інші витрати	+	+	+	+
Непродуктивні витрати	+	+	+	+
Загальнопромислові витрати	+	+	+	+

Елементи витрат:

- матеріальні витрати,
- витрати на оплату праці,
- відрахування на соціальні заходи,
- амортизація,
- інші операційні витрати.

Напрями класифікації витрат в управлінському обліку

За центами відповідальності (місцями виникнення)

- виробництво
- цех
- технологічний переділ
- дільниця

За видами продукції, робіт, послуг

- вироби
- групи однорідних виробів,
- одноразові замовлення,
- напівфабрикати

За єдністю складу витрат

- одноелементні витрати
- комплексні витрати

За способом перенесення вартості

- прямі витрати
- непрямі витрати

**За ступенем впливу
обсягу виробництва
на рівень витрат**

- змінні витрати
- постійні витрати

**За календарними
періодами**

- поточні витрати
- довгострокові витрати
- одноразові витрати

За доцільністю витрачання

- продуктивні витрати
- непродуктивні витрати

**За визначенням відношення
до собівартості продукції**

- витрати на продукцію
- витрати періоду

**Залежно від
видів діяльності**

- витрати від операційної діяльності
- витрати від інвестиційної діяльності
- витрати від фінансової діяльності
- витрати від надзвичайної діяльності

За повнотою здійснення

- вичерпні витрати
- невичерпні витрати

**За зміною витрат
залежно від прийнятого
управлінського рішення**

- релевантні витрати
- нерелевантні витрати
- диференційні витрати

**За відношенням до
потужності підприємства**

- обов'язкові витрати
- дискреційні витрати

**За відношенням
до витрачання активів**

- дійсні витрати
- можливі витрати

За методом обчислення

- маржинальні витрати
- середні витрати

За рівнем контрольованості

- контрольовані витрати
- неконтрольовані витрати